

75889.

148

Saarlaste uus Kalender

ehf

Wäht raamat

1886

aasta pääle.

Sel aastal on 365 pääwa.

Kuresaares.

Trükkitud Kuresaare „Nädalilehe“ trükkikojas.

Saarlaste uus
Kalendar

ehf

Väht raamat

1886

aasta pääle.

Sel aastal on 365 pääwa.

Kuresaares.

Trükitud Kuresaare „Nädalilehe“ trükkitojas.

Märfide ja lühendatud sõnade seletus.

Ⓐ noor kuu.

Ⓔ esimene weerand.

Ⓑ täis kuu.

Ⓕ viimne weerand

P. = püha. — p. = pääw ja pärast. h. =
homiku. — l. = lõunat. — ö. = õhtu. — e.
= enne. — f. = kell. — t. = tund,
m. = minut.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

Alasta aegade hakatused. 38490

Kewade algab 8. Paastu-kuu p., f. 6 p. l.

Suwi algab 9. Jaani-kuu p., f. 2 p. l.

Sügise algab 11. Mihkli-kuu p., f. 5 e. l.

Talwe algab 9. Jõulu-kuu p., f. 11 p. l.

Pääwa- ja kuu-warjutamised.

Sell aastal on 2 pääwa-warjutamist, aga neid
mõlemaid ei ole meil näha. Kuu-warjutamist sell
aastal ei olegi.

Näa arwamiſed.

Näſtab.

Maaſilma loomifeſt arwataſje	5836
Jeeſuſe Kriſtuſe ſündiniſeſt	1886
Tartu linna ehitamiſeſt	856
Sakſlaſte Liivimaale tulemiſeſt	727
Tallinna linna ehitamiſeſt	667
Püſſiſirohu leidmiſeſt	506
Trüſſikunſti leidmiſeſt	446
Eſimeſeſt waſkraha tegemiſeſt	406
Luteruſe uſu meie maale tulemiſeſt	369
Eſimeſeſt Geſtikeele raamatu trüſſikimiſeſt	333
Eſimeſeſt hõberublaðe tegemiſeſt	241
Peeterburi linna aluſtamiſeſt	183
Geſtlaſte Wene walitſuſe alla ſaamiſeſt	174
Sinodi aſutamiſeſt	164
Tartu ülikooli aſutamiſeſt	84
Brantſlaſte Wenemaale käimiſeſt	73
Saarlaſte maa talurahwa prüſſiſlaſkimiſeſt	69
Rõugete panemiſe hakatuſeſt	53
Üleüldiſe wäateeniſtuſe hakatuſeſt	13
Keiſri herra Aleſſandri III. walitſ. hak.	5
Keiſri herra Aleſſandri III. krooniſeſt	3
Eſimeſe Geſtikeele aealehe Saaremaal wäl- jaandmiſeſt	3

Jaanuar.

Sel kuul on

Nääri pääw. Kristuse ümberlõikamisest. Luuk. 2, 21.

**1	Keskn.	Nääri pääw. Mita Jumal!	1, 54' p. l.
2	Neljap.	Abel, Set	Külmad
3	Reede	Genoõ	ilmad.
4	Laup.	Metusalem	

Püh. p. Nääri p. Jeesus põgeneb Egiptuse maale.
Matt. 2, 13—22.

5	Pühap.	Simeon	
**6	Ösmasp.	Kolme kun. p.	Barased
7	Teisip.	Melchior	
8	Keskn.	Erart	9, 15' e. l.
9	Neljap.	Kaspar	
10	Reede	P a a w l i p.	talwilised
11	Laup.	Higinus	ilmad.

1. P. p. 3. R. p. 12 aast. Jeesus templis.
Luuk. 2, 41—52.

12	Pühap.	Rein	
13	Ösmasp.	Hilarius	Tuiskab.
14	Teisip.	Robert	
15	Keskn.	Jaak	3, 1' hom.

Weebruar.

Sel kuul on

1 Laup.	Anna	
4. P. p. 3. R. p. Jeesus maigistab tuult ja merd. Matt. 8, 23—27.		
*2 Pühap.	R ü ü n l a p.	
3 Esmasp.	Veronika	Raunis
4 Teisip.	Rikard	külmad
5 Keskn.	Appolonia	
6 Neljap.	Karoliina	☉ 7, 45' p. l.
7 Reede	Salomon	ilmad.
8 Laup.	Gulaalia	
9. P. e. Rr. ül. p. Töötetijad wiinamäel. Matt. 20, 1—16.		
9 Pühap.	Paulina	
10 Esmasp.	Valentin	Läheb
11 Teisip.	Koosa	külmemaiks.
12 Keskn.	Juula	
13 Neljap.	Konfordia	☾ 6, 41' p. l.
14 Reede	Israel	
15 Laup.	Noora	Tuulne.
8. P. e. Rr. ül. p. Külwajaft. Luuf. 8, 4—15.		
16 Pühap.	Miina	
17 Esmasp.	Alma	Sula.

28 pööwa.

Küünla-kuu.

18 Teisip.	Konstantia	Sula tuult.
19 Keskn.	Simon Apostel	
20 Neljap.	Wiktoria	
*21 Reede	Wõinädal	☉ 11, 34' õh.
*22 Laup.	P e e t r i p ä ä w	

Päastu püha. Kristuse kannatamisest. Luuk. 18, 31—43.

23 Pühap.	Jobst	Ilmad annawad järele.
*24 Esmasp.	Justus M a d i s e p.	
*25 Teisip.	W a s t l a p ä ä w	
**26 Keskn.	T u h k a p ä ä w	
27 Neljap.	Klaudius	
28 Reede	Restor	Sula.

1.	tõuseb päike kell	7, 40 min.,	läheb looja kell	4, 49 min.
11.	— —	7, 14 — —	—	5, 13 —
21.	— —	6, 46 — —	—	5, 37 —

Kroonu püha:

Küünla-kuu 26. p. Keisri Aleksander Aleksandrowitschi
sündimise pääw.

Märts.

Sel kuul on

1 Laup.	Lomisa	☿ 2, 47' p. l.
1. Püh. paastus. Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1—11.		
**2 Pühap.	Adrian	Tuisofed ja külmad ilmad.
3 Esmasp.	Meta	
4 Teisip.	Gottfried	
**5 Keisn.	Palwe pääw 1. Kwatember	
6 Neljap.	Mikk	☾ 6, 7' e. l.
7 Reede	Prudentius	
8 Laup.	Willemon	

2. Püh. paastus. Kananeamaa naesest. Matt. 15, 21—28.

9 Pühap.	Konstantin	Tuulne ja vihma sadu
10 Esmasp.	Jenni	
11 Teisip.	Gregor	
12 Keisn.	Mathilde	
13 Neljap.	Ernst	
14 Reede	Eugus	☾ 0, 14' p. l.
15 Laup.	Gabriel	

3. Püh. paastus. Kristus ajab furja waimu wälja.
Luuk. 11, 14—28.

16 Pühap.	Alexander	
-----------	-----------	--

April.

Sel kuul on

1	Teisip.	Theodor	Duisused
2	Keskn.	Karja last. p.	ilmad
3	Keljalp.	Ferdinand	ja
4	Reede	Ambrosius	wihma
5	Laup.	Maksim	sadu.
		Rölestin	

Palmi puude püha. Kristuse sissejõitmisest.
Matt. 21, 1—9.

**6	Pühap.	Palmipuude p.	☉ 4, 30' p. l.
7	Esmasp.	Juulius	
8	Teisip.	Liborius	Sadab
9	Keskn.	Bogislaus	
**10	Keljalp.	Suur Keljalp.	lund ja
**11	Reede	Suur Reede	rahed.
*12	Laup.	Kr. haud. ol. p.	

Vihavõtte püha. Kristuse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**13	Pühap.	1. Vihavõtte p.	
**14	Esmasp.	2. Vihavõtte p.	☉ 6, 46' e. l.
		Künni pääm	
*15	Teisip.	3. Vihavõtte p.	Selged
*16	Keskn.	Karistus	ilmad.

30 p      .

Jüri-knn.

*17 Neljap.	Rudolw	Rahe fadu.
*18 Reede	Walerian	
*19 Laup.	Tiimon	

1. P. p.   l. p. Kinnipandud   f  st. Joann. 20, 19—31.

20 P��hap.	Sulpitius	Selged
21 Esmasp.	Siim	
22 Teisip.	Rajus	�� 5, 13' e. l.
23 Re��n.	J��ri p������.	��ewadised ilmad.
24 Neljap.	Albert	
25 Reede	Markuse p.	
26 Laup.	Etsefias	

2. P. p.   l. p. Hea karjane. Joann. 10, 11—16.

27 P��hap.	Anastasius	��. ��ilhoi n��b.	��dune.
28 Esmasp.	Theresia		
29 Teisip.	Raimund		�� 3, 51' hom.
30 Re��n.	Erastus		

1. t������ p������ kell	4, 56 min., l������ looja kell	7, 5 min.
11. — —	4, 29 — —	7, 27 —
21. — —	4, 4 — —	7, 50 —

Mai.

Sel kuul on

1 Neljap.	W o l b r i p.	} nädal.	Renad
2 Keede	Susanna		
3 Laup.	+ leidm. p.		
3. P. p. ül. p. Üürise aja pärast. Joann. 16, 16—23.			
4 Pühap.	Lorentine	} 7. kuu nädal.	ja
5 Esmasp.	Gotthard		
**6 Teisip.	Josua		☉ 3, 18' e. l.
7 Keisn.	Zette		selged
8 Neljap.	Stanislaus		
*9 Keede	N i g u l a p.		ilmad.
10 Laup.	Kordian		
4. P. p. ül. p. Kristuse äraminemiseft. Joann. 16, 5—15.			
11 Pühap.	Pankratiüs	} 6. kuu nädal.	Pilwine
12 Esmasp.	Sohwie		
13 Teisip.	Anton		☾ 1, 7' e. l.
14 Keisn.	Kristjan		
**15 Neljap.	Herbert		Müristab
16 Keede	Cerif		
17 Laup.	Brantsiska		
5. P. p. ül. p. Sigest palwest. Joann. 16, 23—30.			
18 Pühap.	Peep		

Tehe-kuu.

31 pääwa.

19	Esmašp.	Philipp	5. hüüsi nädal.	Raunis
20	Teisip.	Miili		
21	Rešn.	Helene		☉ 3, 26' p. l.
**22	Rešjap.	Taewam. p.		
		Suur + pääw		soojad
23	Reede	Leontine		ilmad.
24	Laup.	Esther		

6. P. p. ül. p. Nöömustajast. Joann. 15, 26.

25	Pühap.	Eduard	4. hüüsi nädal.	
26	Esmašp.	Urbanip.		Wihma
27	Teisip.	Willem		
28	Rešn.	Mart		☾ 8, 57' c. l.
29	Rešjap.	Maksimiljan		
30	Reede	Wigand		šadu.
31	Laup.	Rasmus		

1. tõuseb päike kell 3, 41 min., läheb looja kell 8, 12 min.

11.	—	—	3, 21	—	—	8, 32	—
21.	—	—	3, 7	—	—	8, 49	—

Kroonu pühad :

Tehe-kuu 6. p. Tšesarewitšhi Suurewürsti Nikolai Alekšandrowitšhi, trooni pärija sündimise pääw.

15. Keisri Alekšander Alekšandrowitšhi ja tema abikaasa kroonimise pääw.

Juuni.

Sel kuul on

Neli pühi. Püha waimust. Joann. 14, 23—31.

**1 Pühap.	1. Neli pühi	3. filloi nädal.	Tuulne
**2 Esmasp.	2. Neli pühi		
*3 Teisip.	3. Neli pühi		☉ 3, 9' p. l.
4 Keskn.	Widerika		
5 Neljap.	2 Kwatember		Wihma sadu.
6 Reede	Lufretsius		
7 Laup.	Artur		
	Medardus		

Kolmainu Jum. p. Jeesus ja Nikodemus. Joann. 3, 1—15.

8 Pühap.	3a. Jum. p.	2. filloi nädal.	Raunis
9 Esmasp.	Bertram		
10 Teisip.	Blawius		☾ 6, 5' p. l.
11 Keskn.	Barnabas		
12 Neljap.	Tiina		foe.
13 Reede	Tobias		
14 Laup.	Tetlow		

1. P. p. 3a. J. p. Nikas mees ja Laatsarus. Luuk. 16, 19—31.

15 Pühap.	Wriidu	1.
	W i i d i p.	

30 pööwa.

Jaani-kuu.

16	Esmasp.	Justine	} ü l l i m i n ä s }	Sojad
17	Teisip.	Nikander		
18	Keskn.	Homer		
19	Neljap.	Kert		☉ 11, 37' p. l.
20	Reede	Florian		
21	Laup.	Rahel		ilmad.

2. P. p. 3a. J. p. Suurest õhtu föömaajast.
Luuk. 14, 16—24.

22	Pühap.	Tiit	} s a l }	Müristab vihma
23	Esmasp.	Basilius		
**24	Teisip.	Jaani pööw		
25	Keskn.	Wini	☽ 2, 49' p. l.	fadu.
26	Neljap.	Jeremias		
27	Reede	7 magajate p.		
28	Laup.	Ismail		

3. P. p. 3a. J. p. Arakadunud lambast. Luuk. 15, 1—10

*29	Pühap.	P e e t r. P a u l	Tuulne.
30	Esmasp.	Paawli mäl. p.	

1.	tõuseb päike kell	2, 58 min.,	läheb looja kell	9, 2 min.
11.	—	2, 58	—	9, 6 —
21.	—	3, 5	—	9, 3 —

Juuli.

Sel kuul on

1	Teisip.	Theobald	
*2	Reſkn.	Heina-Mar. p.	Wihma.
3	Neljap.	Kornelius	
4	Reede	Ulrik	☾ 4, 40' e. l.
5	Laup.	Anſelm	

4. P. p. 3a. J. p. Olge armulised. Kuuf. 6, 36--42.

6	Pühap.	Hektor	
7	Õsmasp.	Demetrius	Renad
8	Teisip.	Kilian	ſoojad
9	Reſkn.	Kirillus	
10	Neljap.	7 wennaste p.	pääwad.
11	Reede	Emmeline	
12	Laup.	Hindrek	☾ 8, 52' e. l.

5. P. p. 3a. J. p. Rohke kalasaak. Kuuf. 5, 1--11.

13	Pühap.	M a r e t i pääw	
14	Õsmasp.	Bonavent	Müris-
15	Teisip.	A p o ſ t l. lahk.	tamine
16	Reſkn.	Hermina	
17	Neljap.	Aleksius	wihmaga.

Heina-kuu.

31 pööma.

18 Reede	Rosina	
19 Laup.	Haraldus	6, 56' e. l.

6. P. p. 3a. J. p. Wariseeride õigusest. Matt. 5, 20—26.

20 Pühap.	Elias	Ranged
21 Esmasp.	Daniel	
**22 Teisip.	Maria Magd.	sojad
23 Keisn.	Adelheid	ilmad.
24 Neljap.	Kristina	
25 Reede	J a k o b i p.	10, 37' p. l.
26 Laup.	Martha	

7. P. p. 3a. J. p. 4000 mehe söötmisest. Mark. 8, 1—9.

27 Pühap.	Anna	
28 Esmasp.	Pantalon	Wihma
29 Teisip.	D l a w i p ä ä m	
30 Keisn.	Rosalie	jadu.
31 Neljap.	Kristfried	

1. tõuseb päike kell	3, 17 min.,	läheb looja kell	8, 54 min.
11. — —	3, 36 — —	— —	8, 36 —
21. — —	3, 56 — —	— —	8, 16 —

Kroonu püha:

Heina-kuu 22. p. Keiserina Maria Weodorowna nime p.

August.

Sel kuul on

1	Reede	Peetri wang. p.	
2	Laup.	Augustus	☉ 7, 55' p. l.
8. P. p. 3a. S. p. Vale prohmetidest. Matt. 7, 15—23.			
3	Pühap.	August	
4	Esmasp.	Dominicius	Tuulne
5	Teisip.	Oswald	
*6	Keskn.	Krist. ärasel. p.	kenad
7	Neljap.	Tõnu	
8	Reede	Romanus	ilmad
9	Laup.	Klaara	
9. P. p. 3a. S. p. Ülekohtune majapidaja. Luuf. 16, 1—9.			
10	Pühap.	Lauritse p.	☉ 9, 12' p. l.
11	Esmasp.	Ello	
12	Teisip.	Olga	Wihma
13	Keskn.	Made	
14	Neljap.	Udele	
*15	Reede	Rufki Maar. p.	jadu.
16	Laup.	Isak	
10. P. p. 3a. S. p. Jerusalemma ärarism. Luuf. 19, 41—48.			
17	Pühap.	Henning	☉ 2, 25' p. l.

September.

Sel kuul on

1	Õsmasp.	Ekidius	☉ 0, 21' p. l.
2	Teisip.	Elisa	
3	Keskn.	Bertha	Selged
4	Neljäs.	Meus	ja
5	Reede	Nathanael	
6	Laup.	Magnus	soojad
13.	P. p. 3a. J. p.	Samaria mehest.	Luuks. 10, 23—37.
7	Pühap.	Regina	ilmad.
*8	Õsmasp.	M a r i a f. p.	
9	Teisip.	Bruno	☾ 7, 26' e. l.
10	Keskn.	Albertine	
11	Neljap.	Gerard	Wilu
12	Reede	Cyrus	ööd.
13	Laup.	Amatus	
14.	P. p. 3a. J. p.	Rümmest pidalitöbiseft.	Luuks. 17, 11—19.
*14	Pühap.	Leontine	
		† leidm. pääw	
15	Õsmasp.	Nikodemus	☉ 10, 49' p. l.
16	Teisip.	Jakobina	
17	Keskn.	3 Kwatember	

Oktober.

Sel kuul on

*1	Keskn.	Maarja k. j. e. p.	☉ 4, 54' e. l.
2	Neljap.	Volrat	
3	Reede	Simson	Külma
4	Laup.	Prants	

17. P. p. 3a. J. p, Weetõbiseft. Luuf. 14, 1—11.

**5	Pühap.	Lõikuse püha	
6	Esmasp.	Jaak	tuleb
7	Teisip.	Maali	
8	Keskn.	Samuela	☉ 4, 11' p. l.
9	Neljap.	Arwrid	
10	Reede	Burghard	juurte.
11	Laup.	Walfried	

18. P. p. 3a. J. p- Wariseeride kawalnseft. Matt. 22, 34—46.

12	Pühap.	Angelus	
13	Esmasp.	Kalistus	Rahesadu
14	Teisip.	Kai	
15	Keskn.	Hedwig	☉ 8, 46' e. l.
16	Neljap.	Thekla	
17	Reede	Luutsius	Wilud
18	Laup.	Luufase p.	

31 pööra.

Viina-kuu.

19. P. p. 3a. J. p. Mwatud inimesest. Matt. 9, 1—S.

**19 Pühap. | Lutsius | ilmad.

Enteruse õige usu üleswõtmise Püha.

20	Esmasp.	Ursel	
21	Teisp.	Severin	☾ 6, 36' p. l.
*22	Kesk.	K a s a n i p.	
23	Keljal.	Hortensia	Lume
24	Reede	Krispin	sadu.
25	Laup.	Amandus	

20. P. p. 3a. J. p. Pulma riidest. Matt. 28, 1—14.

26	Pühap.	Else	
27	Esmasp.	Capitolin	Tuulene
28	Teisp.	Siimon Judas	wihma.
29	Kesk.	Hels	
30	Keljal.	Abjalon	☾ 8, 37' p. l.
31	Reede	Wolfgang	

1. tõuseb päike kell 6, 33 min., läheb looja kell 4, 59 min.

11. — — 6, 57 — — — 4, 32 —

21. — — 7, 20 — — — 4, 7 —

November.

Sel kuul on

1 Laup.	Pühade pääm	
21. P. p. 3a. J. p.	Runinga mehe pojaft. Joann. 4, 47—54	
2 Pühap.	Hingede pääm	
3 Esmasp.	Thileman	Segafed
4 Teisip.	Otto	
5 Keſkn.	Lotte	ilmad
6 Neljap.	Leonhard	
7 Reede	Enno	☾ 0, 11' c. I.
8 Laup.	Aleksandra	
22. P. p. 3a. J. p.	Rawalast ſulaseft. Matt. 18, 23—35.	
9 Pühap.	Theodor	
*10 Esmasp.	M a r d i pääm	Lume
11 Teisip.	Mart. Piiskop	fadu
12 Keſkn.	Jooneſ	
13 Neljap.	Eugen	☼ 8, 49' p. I.
**14 Reede	Leopold	
15 Laup.	Edmund	
23. P. p. 3a. J. p.	Rohu rahast. Matt. 22, 15—22.	
16 Pühap.	Ottomar	
17 Esmasp.	Hugo	

30 pööma.

Talwe-kuu.

18	Teisip.	Ezra	Baras
19	Keskn.	Elisabeth	fülm
20	Neljap.	Amos	
*21	Reede	Maria ohw. p.	☾ 3, 56' p. l.
22	Laup.	Kristiina	

54. P. p. 3a. J. p. Jairi tütreft. Matt. 18—26.

**23	Pühap.	Surnute püha	
24	Esmasp.	Ewert	Wihma
25	Teisip.	K a d r i n a p.	
26	Keskn.	Ronrad	
27	Neljap.	Paabu	fadu
28	Reede	Günther	
29	Laup.	Eleonore	☾ 11, 1' e. l.

1. Krist. tul. p. Hosianna. Matt. 21, 1—9.

30 Pühap. | A n d r e s e p. |

Uue kiriku aasta hakatuse pööw.

1.	tõuseb päike kell	7, 46 min.,	lähneb looja kell	3, 43 min.
11.	—	—	8, 9	— — — 3, 25 —
21.	—	—	8, 28	— — — 3, 12 —

Kroonu püha :

Talwe-kuu 14. p. Keiserina Maria Weodorownn sünnimise pööw.

Detsember.

Sel kuul on

1	Esmasp.	Arnold	
2	Teisip.	Kärsna	Külmad
3	Keskn.	Kola	
4	Neljap.	Barba	ilmad
5	Reede	Sabina	
**6	Laup	Nigula pääw	☾ 8, 10' e. l.

2. Krist. tul. p. Wiimse pääwa tähtedest. Luul. 21, 25—36.

7	Pühap.	Antonia	
8	Esmasp.	Maria saam. p.	Läheb
9	Teisip.	Zuhkum	
10	Keskn.	Judit	kangemaks
11	Neljap.	Woldemar	
12	Reede	Tiili	
13	Laup.	Lucia	☾ 11, 25' e. l.

3. Krist. tul. p. Joannes wangi tornis. Matt. 11, 2—10.

14	Pühap.	Nikolaus	
15	Esmasp.	Johanna	Lume
16	Teisip.	Albina	
17	Keskn.	Hinno	sadu
		4. Kwatember	
18	Neljap.	Christow	

31 pööma.

Jõulu=kuu.

19 Reede	Lot	Külmad
20 Laup.	Abraham	

4. Krist. tul. p. Joannese tunnistus. Joann. 1, 19—28.

21 Pühap.	Tooma pääw	D 1, 51' p. l.
22 Esmasp.	Beata	
23 Teisip.	Kohwer	ilmad.
24 Keisn.	Adam, Ewa	
**25 Reesjap.	1. Jõulu püha	Tuuline
**26 Reede	2. Jõulu püha	
*27 Laup.	3. Jõulu püha	

Püha p. Jõulu. Siimeon ja Hanna. Luuk. 2, 33—40

28 Pühap.	Süüta laste p.	Lume=
29 Esmasp.	Noa	☉ 0, 3, e. l.
30 Teisip.	Taawet	
31 Keisn.	Silwester	jadu.

1. tõuseb päike kell	8, 43 min., lähneb looja kell	3, 6 min.
11. — —	8, 51 — — —	3, 8 —
21. — —	8, 51 — — —	3, 18 —

Kroonu püha:

Jõulu=kuu 6. p. Kroonipäria Tšefarewitschi Suur=
würsti Nikolai Aleksandrowitschi nime pääw.

Troonupühad,

mis kiriku jaäduse järel maa-kirikutes tulewad
pühitseda.

- 1) Kuuinla kuu 26. pääwal. Keisri Majesteedi ja kõige Weneriigi Walitseja A l e k s a n d r i A l e k s a n d r o w i t s h i sündimise pääw.
- 2) Baastu kuu 2. pääwal. Keisri Majest. ja kõige Weneriigi Walitj. A l e k s a n d e r A l e k s a n d r o w i t s h i trooni pär. p.
- 3) Lehe kuu 6. pääwal. Suurwürsti ja Troonipärija N i k o l a i A l e k s a n d r o w i t s h i sündimise pääw.
- 4) Lehe kuu 15. pääwal. Meie Keisri A l e k s a n d e r A l e k s a n d r o w i t s h i troonimise pääw.
- 5) Heina kuu 22. p. Keiserinna M a r i a F e o d o r o w n a nime p.
- 6) Lõikuse kuu 30. pääwal. Meie kõrge Keisri A l e k s a n d r i A l e k s a n d r o w i t s h i n. pääw.
- 7) Talwe kuu 14. pääwal. Keiserina M a r i a F e o d o r o w n a sündimise pääw.
- 8) Jõulu kuu 6. pääwal. Suurwürsti ja Troonipärija N i k o l a i A l e k s a n d r o w i t s h i nime pääw.

Meie suure Wene-Keisri suguwõsa.

Aleksander Kolmas Aleksandrowitsh, Weneriigi Keiser ja Isewalitseja, Poolamaa kuningas, Soomemaa suurvürst j. n. e. sündinud 26. Künlakuu päawal 1845, walitseb 1. Paastukuu päawast 1881. Tema abikaasa:

Maria Feodorowna, Weneriigi Keiserina — Taani kuninga tütar, — sünd. 14. Talwekuu päawal 1847 — laulatud 28. Wiinakuu päawal 1866. Nende lapsed:

Suurvürst ja auujärge pärija **Nikolai Aleksandrowitsh**, sünd. 6. Lehekuu päawal 1868.

Suurvürst **Gregor Aleksandrowitsh**, sünd. 27. Jürikuu päawal 1871.

Suurvürstina **Kseenia Aleksandrowna**, sündinud 25. Paastukuu päawal 1875.

Suurvürst **Mihail Aleksandrowitsh**, sünd. 22. Talwekuu päawal 1878.

Suurvürstiina **Olga Aleksandrowna**, sündinud 1. Jaanikuu päawal 1882.

Keisri Härra mennad ja õed.

Suurvürst **Wladimir Aleksandrowitsh**, sünd.

10. Jõulukuu päawal 1847. Tema abikaasa:

Suurvürstiina **Maria Pawlowna**, sünd. 7. Lehekuu päawal 1854, laulatud 16. Lõikusekuu p. 1874. Nende lapsed:

a) Suurvürst **Kirill Wladimirowitsh** sünd. 30. Mihhlikuu p. 1876.

b) Suurvürst **Boris Wladimirowitsh**, sünd.

12. Talwe kuu pääwal 1877. b) Suurwürlst Andrei Wladimirovitsh, sündinud 2. Lehe kuu pääwal 1879. d) Suurwürlstiina Helena Wladimirowna, sündinud 17. Määri kuu pääwal 1882.

Suurwürlst **Aleksei Aleksandrowitsh**, sünd. 2. Määri kuu pääwal 1850.

Suurwürlstiina **Maria Aleksandrowna**, sünd. 5. Wiina kuu p. 1853, laulatud 11. Määri kuu pääwal 1874 Inglise printsi Alfred v. Edenburgi abikaasaks.

Suurwürlst **Sergei Aleksandrowitsh**, sünd. 29. Jüri kuu pääwal 1857.

Suurwürlst **Baawel Aleksandrowitsh**, sünd. 21. Mihkli kuu pääwal 1860.

Keisri härra onud ja tädid.

Suurwürlst **Konstantin Nikolajewitsh**, sünd.

9. Mihkli kuu pääwal 1827. Tema abikaasa on Saksen-Altenburgi härtsogi õde Aleksandra.

Nende lapsed: a) Suurwürlst Nikolai Konstantinowitsh, sünd. 2. Kiiunla kuu p. 1850.

b) Suurwürlstina Olga Konstantinowna sünd.

22. Lõikuse kuu pääwal 1851, laulatud Kreeka kuninga Georg I. abikaasaks, 15. Wiina kuu

pääwal 1867. d) Suurwürlstiina Weera Konstantinowna, sünd. 4. Kiiunla kuu p. 1854. e) Suur-

würlst Konstantin Konstantinowitsh, sündinud 10. Lõikuse kuu p. 1858. g) Suurwürlst Di-

mitri Konstantinowitsh, sünd. 1. Jaani kuu
pääwal 1860.

Suürwürst **Nikolai Nikolajewitsh**, sündinud
27. Heina kuu p. 1831, laulatud 25. Nääri
kuul 1856, Oldenburgi printsi Peetri tütreaga,
Aleksandra Petrowna. Nende lapsed:

- a) Suürwürst Nikolai Nikolajewitsh, sünd. 6.
Talwe kuul 1856; b) Suürwürst Beeter Ni-
kolajewitsh, sünd. 10. Nääri kuul 1864.

Suürwürst **Mihail Nikolajewitsh**, sündinud
13. Wiina kuu p. 1832, laulatud Baadeni
printsessi Olga Weodorownaga, 16. Lõikuse kuul
1857. Nende lapsed:

- a) Suürwürst Nikolai Mihailowitsh, sünd. 14.
Jüri kuul 1859; b) Suürwürstiina Anastasia
Mihailowna, sünd. 16. Heina kuul 1860, lau-
latud Meklenburg-Schweriini troonipärija abi-
kaasaks; d) Suürwürst Mihail Mihailowitsh,
sünd. 4. Wiina kuul 1861; e) Suürwürst Georg
Mihailowitsh, sündinud 11. Lõikuse kuul 1863;
g) Suürwürst Aleksander Mihailowitsh, sün-
dinud 1. Jüri kuul 1866; h) Sergei Mihai-
lowitsh, sündinud 25. Miskli kuul 1869; i)
Suürwürst Aleksei Mihailowitsh, sündinud 16.
Jõulu kuul 1875.

Suürwürstiina **Olga Nikolajewna**, sündinud.
30. Lõikuse kuul 1822, laulatud, Würtembergi

kuninga Kaarel Briidrik Aleksandrega 1. Heina
kuul 1846.

Suurwürstiina Maria Nikolajewna, (surnud
6. Küünla kuul 1876.) Tema lapsed:

- a) Marja Maksimilianowna, sündinud 4. Wiina
kuul 1841, laulatud Baadeni printsi Ludwigi
abikaasaks; b) Nikolai Maksimilianowitsh, sünd.
23. Heina kuul 1843; d) Eugeenia Maksimi-
lianowna, sünd. 20. Paastu kuul 1845, laulatud
Oldenburgi printsi Aleksandri abikaasaks; e)
Eugen Maksimilianowitsh, sünd. 27. Nääri kuul
1847; g) Georg Maksimilianowitsh, sünd. 17.
Küünla kuul 1852, laulatud Oldenburgi Suur-
hertsogi tütre Therese Petrownaga.

Keisri härra wana onu tütar:

Suurwürstiina Katarina Michailowna, sünd.
16. Lõikuse kuu p. 1827, Mecklenburg-Strelitzi
hertsogi Georgi lesk.

Täadaandmised laadapidamisest.

Nääri-fun.

7. Orgita-mõisas 2 p.	17. Läänemaal 2 p.
7. Tartu-linnas 3 n.	21. Wolmari-lin. 6. p.
7. Riia-linnas 3 p.	25. Berno-linnas 3 p.
9. Werro-linnas 3 p.	25. Willandi-lin. 3 p.
10. Haapsalu-lin. 2. p.	26. Reblastes 2 p.
17. Kolloweres 2 p.	27. Rakwere-lin. 2 p.

Küünla-fun.

2. Paldiskis 2 p.	15. Willandis 3 p.
2. Willandis 1 näd.	15. Wõnno linnas.
2. Werros.	15. Riia-linnas.
2. Waskas 8 p.	18. Jõhwis 2 päewa.
4. Tartus 2 p.	22. Werros 1 näd.
4. Narwas 4 p.	26. Kivilo mõisas 2 p.
Andrus, reede e. Wastl.	27. Lemjali-linnas.
Lihholas Esmaspäaw
enne Wastla päewa.	

Paastu-fun.

Keila kiriku juures Es-
maspäaw pärast 3.	Raplas 1. Esm. 2. p.
Püh. 2 päewa.	15. Kellamäe-mõisas
Saaremaal, 2 p.

Jürri-fun.

Paide-linnas, Neljap. ja
Reedel pär. Ülestõus-
mise püha.	10. Wõrrus 2 p.
	20. Hannila-mõis. 2 p.

Lehe kuu.

9. Wöösus.

} 9. Rāpinas.

Jaani-kuu.

11. Wönnos 7 p.

} 24. Wörro-linnas.

16. Rakweres 2 p.

} 26. Waska-linnas.

20. Tallinnas 2 näd.

} 27. Tallinnas 1 näd.

20. Riia-linnas 3 näd.

} 29. Tarmaste-mõisas.

20. Paide-linnas.

} 29. Tartus 2 p.

22. Willandis 2 p.

Seina-kuu.

1. Pernus 2 p.

} 20. Pernus 3 näd.

2. Karffi-mõisas.

} 20. Riias 3 pääwa.

9. Adseli-mõisas.

} 29. Wolmari-linnas.

10. Kuresaares 12 p.

Põikuse-kuu.1. Saaremaal, Jam-
ma kihelkon., Sääre-
mõisas 3 p.

} 24. Rosse-mõisas.

} 24. Rosfi-mõisas.

} 24. Uue-mõisas.

10. Waska-linnas.

} 24. Killingi mõisas.

10. Lemfali-linnas.

} 28. Wöru-linnas.

15. Helme-mõisas.

} 30. Kantso-mõisas.

Mihkli-kuu.1. Torfi-mõisas Jam-
ma kihelk. Saare-
maal 3 pääwa.

} 2. Tammistes.

} 3. Rāppinas 2 p.

} 5. Sindis 2 p.

1. Kuresaares 3 p.

} 8. Tartus 3 p.

2. Abja-mõisas 2 p.	18. Mudrus.
8. Kopakas Saarem.	20. Wändras 2 p.
9. Abjeli-mõisas.	21. Baldiskis 2 p.
9. Kastna-mõisas.	24. Willandis 2 p.
9. Pajom. Saarem. 2.	24. Lihulas 2. p.
10. Pattülas.	25. Purnefu=m. 2 p.
10. Oldre-mõisas.	26. Pernus.
10. Paides 1 p.	26. Kuresaares 2 p.
10. Salatfis (Muhum.)	26. Tallinnas 3 p.
10. Sürgaweres 2 p.	29. Tartus 3 p.
13. Ants-mõisas 2 p.	29. Walgas 2 p.
14. Haapsalus 2 p.	29. Kawanurmes 2 p.
15. Kuresaares 2 p.	29. Rafweres.
15. Põltsamaal 2. p.	29. Keblaste-mõisas.
15. Peeterburgi kuber.	29. Jõeletmes, nädal
Duduma freisfis Stro-	pär. Mikhli p.
gowa luteruse usu	Raplas, 1. Reedel pär.
kiriku juures 3 p.	Mikhli p.
16. Kirepi-mõisas 2 p.	

Wiina-kun.

1. Saaremaal, Kaar-	5. Wööbsus.
ma Suures mõisas	6. Luustnikus 2 p.
3 pääwa.	6. Tarwastus.
2. Wastse-mõis. 2 p.	7. Wõrul 3 p.
4 Koloweres 2 p.	9. Lemfis.
4. Pühajärwe=m. 3 p.	10. Kää-mõisas 2 p.
4. Jõhwis 3 p.	10. Kassinurmes 2 p.
5. Awinurme=m. 2. p.	11. Laatre=m. 2 p.

15. Lustivere-m. 2 p.	20. Wändras 2 p.
15. Orifu-mõisas 2 p.	22. Nissi-mõisas.
16. Wõnnus 2 p.	28. Wolmaris 2 p.
18. Mõniste-mõisas.	28. Jõgewa-m. 2 p.
19. Kulina-mõisas.	

Talwe-knn.

1. Tartus 2 p.	15. Wigalas 2 p.
10. Mõistwee-külas 3 p.	20. Walgas 2 p.
10. Wõrus 2 p.	25. Wiljandis 2 p.
10. Paides 2 p.	25. Wolmaris 2 p.

Jõulu-knn.

1. Wast-Marwas 3 p.	12. Merjamas.
1. Matskivi-m. Lahe-
kõrtsi juures.	12. Perhus, 3. Krist.
tullem. p. esmasp. ja
teisip. enne Jõulu.
5. Põraveres.	16. Paides 2 p.
6. Wööbsus.	27. Walgas 10 p.
10. Wõnnus 2 p.	
10. Riias Jõulu-laot
funni 10. Nääri f.	

 Rubermangu kohtu käsu järele ei ole luba, et Laupääwal ega Pühapääwal laata pidada, waid, kui nenda juhtub, peab seda teise nädala esimesel argipääwal peetama.

Loomade sigitamise täädused.

1. Tiinuse aea arwamine.

Tiinuse häfatus.	Tiinuse lõpetus			
	Hobustel	Veistel	Lammastel	Sigadel
1.	2.	8.	4.	23.
8.	9.	15.	11.	30.
15.	16.	22.	18.	7.
22.	23.	29.	25.	14.
29.	30.	5.	2.	21.
5.	6.	12.	9.	28.
12.	13.	19.	16.	4.
19.	20.	26.	23.	11.
26.	27.	3.	30.	18.
4.	2.	9.	5.	24.
11.	9.	16.	12.	1.
18.	16.	23.	19.	8.
25.	23.	30.	26.	15.
1.	2.	6.	2.	22.
8.	9.	13.	9.	29.
15.	16.	20.	16.	5.
22.	23.	27.	23.	12.
29.	30.		30.	19.
Januaril.	Detsembril.	Oktobril.	Junil.	Apr.
Febbr.	Januaril.	Novbr.	Julil.	Mai.
Märtil.	Febbr.	Detsembril.	Augustil.	Junil.
Aprillil.	Märtil.	Januaril.	Septembril.	Julil.
				Aug.

Tiinuse hakatus.	Tiinuse lõpetus			
	Hobustel	Veistel	Lammastel	Sigadel
6.	6.	3.	7.	26.
13.	13.	10.	14.	2.
20.	20.	17.	21.	9.
27.	27.	24.	28.	16.
3.	4.	3.	4.	23.
10.	11.	10.	11.	30.
17.	18.	17.	18.	7.
24.	25.	24.	25.	14.
1.	1.	31.	2.	21.
8.	8.	7.	9.	28.
15.	15.	14.	16.	4.
22.	22.	21.	23.	11.
29.	29.	28.	30.	18.
5.	6.	5.	6.	25.
12.	13.	12.	13.	2.
19.	20.	19.	20.	9.
26.	27.	26.	27.	16.
2.	3.	2.	3.	23.
9.	10.	9.	10.	30.
16.	17.	15.	17.	6.
23.	24.	23.	24.	13.
30.	31.	30.	3.	20.
7.	7.	7.	10.	27.
	Mail.	Weebr.	Oktoobil	Septembr.
	Aprillil.	Weebr.	Oktoobil	Septembr.
	Mail.	Märtsil.	Novembr.	Oktoobil.
	Junnil	Aprillil.	Detsembr.	Novembr.
	Junnil.	Mail.	Januaril.	Detsembr.
	Augustil.	Junnil.	Weebr.	Januaril.

Tiinuse hafatus.	Tiinuse lõpetus			
	Hobustel	Weistel	Lammastel	Sigadel
14.	14.	14.	17.	3.
21.	21.	21.	23.	10.
28.	28.	28.	31.	17.
4.	5.	4.	7.	24.
11.	12.	11.	14.	3.
18.	19.	18.	21.	10.
25.	26.	25.	28.	17.
2.	2.	1.	5.	25.
9.	9.	8.	13.	31.
16.	16.	15.	20.	7.
23.	23.	22.	27.	14.
30.	30.	29.	2.	21.
		6.		

2. Tiinuse ehk kandmise aeg.

Keskmiseks tiinuse ehk kandmise ajaks arvatakse: hobustel 340 päeva, weistel 285 päeva, lammastel ja kitsedel 154 päeva, sigadel 120 päeva, koertel 63 päeva ja kassidel 56 päeva.

Kõige pikemaks kandmise ajaks arvatakse: hobustel 419 p., weistel 321 p., lammastel ja kitsedel 158 p., sigadel 133 p.

3. Paaritamise aeg.

Hobune, lehm ja lammas tarvitavad paaritamiseks 22 kunni 36 tundi, siga 30—40 tundi. Kui nad sigidust ei saanud, siis nõuab hobune 8—10 päeva järel uut paaritamist, lehm 21—28 päeva järel, lammas 14—21 päeva järel, siga 21—28 päeva järel. Poegemise järel otse hobune paarimist 14 päeva pärast, lehm 28 p. pärast, lammas 185 päeva pärast ja siga 35 ehk 42 päeva pärast.

4. Sandumise aeg.

Kanad hauduvad 19 kunni 24 päeva, haned ja pardid 28—32 p., kalkunid 26—32 päeva.

5. Sigitamiseks kõlbamise aeg.

Tätku võib 5 aastast kunni 20 aastani sigitamiseks tarvitada, märat 4—12 aastani, pulli 2—7 aastani, lehm 1½—10 aastani, kulti (upsu) 1—4 aastani, emmist 9 kuust kunni 8 aastani, jäärast 2—6 aastani, lammast 2 aastast kunni 8 aastani.

6. Ema-loomade arv.

Ühe isa-looma jaoks arvatakse ema-loomi: hobusel 35 kunni 40 tükki, weisel 40—50 tükki, lambal 35—40 t., kitsel 60—80 t., seal 25—30 t., fanal 15—20 t., pardil 10—12 t., hanil 5—8 t., kalkunil 8—12 t. ja tuil 1 ainuke.

Uue aasta laul.

Wiisil. Oh Jeesus Kristus tule ja.

Uks aasta jälle mööda läind,
 Kõik oled Issand seda teind
 Sest tänane Sind südamest,
 Ja toome kiitust kõigest wäest.

Küll aastal tulnud lõpetus,
 Ei lõpe Sinu armastus;
 Sa ikka meie isaks jääd,
 Meid omaks lapseks nimetad.

Kui mitu kord me' efsinud,
 Ja Sinu sõna põlganud!
 Kõik seda andeks anna Sa
 Ja wõla kirjast kustuta.

Meid uuel aastal uuenda,
 Ja uueste meid õpeta.
 Et Sinu sõna kuuleme,
 So käsku parem peame.

Rui paned meile risti pääl,
 Sull' siiski ikka isa meel.
 Sa aitad koormad kanda ka,
 Rui meie jõud ei ulata.

So mõtted on meil täadmata,
 Ehk võib veel viimne aasta ka,
 Mill' surm meid ilmaist lahutab
 Ja meie elu lühendab.

Siis rahus hinge heidame
 Kord õntsast ülestõuseme!
 So rahu riiki tuleme
 Ja fenna jääme järgeste.

Kadund õnn.

Üks peremees, kel' head põllud ja heinamaad olid, kaebas fõrd nuftra meelega teise peremehele, kell hallid juuksed olid: „Si tea kust see ometi tuleb, et minu majas enam õnne ei ole.

Ma teen küll tööd, mittu fõrd ka seitse pääwa nädalas ja hoian kõkku, et hagana leib ei taha kurgust alla minna; aga waesus tikkub aasta astalt ikka enam lähemale! Ja ometi on mu wana-issa üle walla rikkas mees olnud, ja nenda sammuti ka tema wanemad.

Wana halpea naeratas ja wastas: „Armas naber, mis su wanematel wiga olid rikkad olla, sest nende ajal elasid siin majas alles kaks wenda, wanema nimi oli „Palwe“ ja noorema nimi „Antasse; kus need kaks elawad, senna majasse se tuttau hulgas ei lähe, kelle nimi „Puudus“ on.

Aga juba su issa ajal ei sallitud enam wane-mat wenda waid sai majast wälja tõugatud ja noorem wend „Antasse“ läks ise taga järele, ehk küll teda hea meelega majas oleks peetud.

Sinu majal pole lugu ka paramaks läinud.

Nooremat wenda teie küll wõtaksite, aga senni kui wend „Palwe“ majas ruumi ei leia, jääb ka wend „Antasse“ tulemata, waid tema ase-mele tuleb „Puudus“ ja uurib kortri ilma hinna-

ta. Tahab ja nüüd, et sinu käsi ka häästi peab käima, nagu wana isal ja tema wanematel, noh, siis lasse „Palmet“ jälle majase, ja küll sa näed, et noorem wend temast maha ei jää, ja „Puudus“ paneb nende eest minema.“

Beremees tegi nenda ja leidis, et halpea töt oli rääkinud, tänas teda weel pärast haua põhja.

Suur tüf ajab suu lõhki.

On küll wana sõna, aga tõe sõna; selle sõna tähenduselt wõtame ühte juttu käile, mis näitab kui kindel põhi wanal sõnal võib olla.

Ühes mõisas õmbles Juut talwe otsa. Ta õmbles ja mõtles, ja mis ta mõtles, kell ta seda ütles.

Pärast tuli asi wälja ja siis oli hilja.

Suur mõisa, palju rahwast, kujukad, filtrid, mõisa poisid, keik tahtsid ilust mundrid. „Juut, anna walu! ole mees!“ Sagedaste istusid mõisa poisid lasus Juudi ümber, ja rätsep ajas juttu ja käsi käis suuga wõitu, kord ühest, kord teisest, mis mehed juba sellepärast heameelega kuulsid, et Juudi maakeel nii kene kuulda oli. Et küll keel tõlp oli, siiski oli pea seda terawam. Ta mõistis warsti, mis mehed ta ümber istusid ja mis asjast nad keige parem kuulsid. Mõisa teenrid olid

mõne jüguised ja mammona teenrid mittu nende seas. Juut sai pea aru, et see wäga armas kuulda oli, kuidas raha wõib ise raha hõlbjast teenida? „Oho! — mõtles Juut — seda tarkust tahan teile õppetada, aga peate head fooli raha maksima.“ Nüüd hakkas ta neile nii targu ette weeretama, kuidas sahker Juutid muidu jalga wälja ei pista, kui nad nelja nädala sees rubla päält rubla ei teeni.

See ajas mehed kõdisema.

Mõtlesid: see oleks hõlbus raha saak! aga jäid ise waid. Juut tundis küll, kuidas meeste südamed löid, aga ta mõtles ka: aega mööda asjad käiwad; kui toit küpse siis aeg süüa. Aga oli alles pool teend. —

Nüüd hakkas ta neile rääkima, kuidas ta ise teinud, kui palju ta siin wõitnud ja sääal wõitnud; nimetas wiimaks ka, kuidas see ja see teda palunud, et tema käest raha wõtaks ja nelja nädala sees 100 rublast 200 teeks; ütles ka kuidas see mõisnik, see õppetaja, see kõster, üks nenda palju teine, kolmas, nenda palju tema kätte pakkunud ja finnitunud: „ära sest teistele sõna lausu.“ Ega minu mitte räägib — ütles Juut — Mi wai! kas minu rumal oleb? Tule si! Las teised saab ka kasu. Kui nema saab siis rätseb ka ei jääb ilma.“

Nenda rääkis Juut aga mitte awalikult.

Ta täadis, et talu rahwas teik seda, mis filmapilgutades nurga taga neile ööldakse, palju enne usuvad, kui tõi, mis päewa walgel kõnnib. Juut ei rääkinud ka korraga palju. Määris kord ühele, kord teisele nagu met mofkate päale, ja lastis neid jälle minna.

„Nelja nädalaga 1 rubla eest 2, ehk 100 rubla eest 200 rubla!“ see ei läinud meeste pääst enam wälja, waid mõtlesid ööd ja päewad selle päale. See oleks raha saak! Nenda mõiks ju inimene jalgsi rikaks minna, käed puusa panna, ja nina selga ajada. Ja seda igamees himmustaks.

Nädal läks nädala järele. Juut ajas oma juttu ja mehed mõtlesid omad mõttid; Juut ei küsinud, mehed ei julgenud pakuda. Wiimaks hakkas rätsep juttu tegema, et nädalaks wiiekstele tahab minna, tal olla Lääne randas tarwilist talitamist; miska sada kord kasulikum olla, kui laua ääres istuda ja torkida, kust midagi suurt wälja ei tulla.

„Na, kui minu täab, mis minu teeb? Minu sahterdab neli nädalat, siis minu enam saab, kui neli aastat minu nõolub.“

See oli Juudi jut; aga nii ise eneses, kui poleks ta seda kellegile tahtnud üttelda. Ometi mis mõisa mehed kuulsid, ja wiimne sõna mis juut iseeneses õnnis, hakkas nagu kidadega õng nende südamese kinni; sest raha ahnus istus süda-

mes, ja ajas suu pärani lahti, kui nii suurt saafi kuulis.

Ammu oleksid mehed oma raha Juudi rüpe panud, kui üks fartus neil poleks olnud: Anna raha Juudi kätte, Juut läheb rahaga Juudi maale, ja siis wiska päätsiga kannika järele. Lätind!

Oleks Juut poole lõnaga neilt raha küsinud, eladas poleks ta punast toppikad näinud, weel vähem saanud.

Uga nenda rumal Juut ei olnud. „Küll nad ise pärast pakkuvad!“ oli Juudi trost, ja nenda tuli ka.

Rätsepa reisipääw tuli iga pääwaga lähemale; mõisa poiste südamed tufjusid: „kas anname wõi mitte? Kui anname: eht jääme ilma; kui ei anna: jääme kasust ilma.“

Roh hakkasid wiimaks juttu tegema ja küsima, kas ta ka nende käest raha wõttaks ja mis ta waewa palgaks tahaks?

Seda kuuldes hüppas Juudi süda nagu seppa wasar rindus; aga ta tegi ise pittad mokad ja magus-hapu näo ning ütles: „Mi wai! Teie tahab, et minu teil' raha teenib, teie ise istub toas ja naerab. Mi wai! see kerge til on. Läheb teie ise ja katsub, kas saab?“

See wastupanemine finnitask weel enam meeste südant, ja hakkasid nüüd Juuti meelitama, kunni

viimaks vastu wõttis; kui iga teenitud rubla päält, 40 kop. pidid temale jääma.

„Armas sõbra! ütles Juut — kui teie ei tahab 60 kopit rubla päält kaso saada, na, siis teie jääb oma raha taskus, nu, siis parem on, kui ühtigi saab.“

Mehed wäänfid pead, aga 60 kop. oli siiski natuke enam kui 6 kop. rubla päält. Kaup sündis, ja mehed töid raha kofku. Mida kahtlesem mõni andma oli, seda enam tungis Juut vastu, ja ei tahtnud wõtta ja wõttis viimaks — palwete waral.

Meie pole küll seda raha lugenud, aga mõned neist, kes ise sääal kimbus olnud, ütlesid pärast, et Juut 300. rubla ümber pakutud raha äänameale kaasa wõtnud, ja iga rubla päält pidi 60 kop. kaso tulema. No oota, oota!

Juut oli kawal, aga mõisa mehed weel kawalamad. Nad otsisid ise Juudile woorimehe wälja, ja see pidi tema järel passima ja mitte filmast lastma. Wana Kella Juri sai selle pääle walitsetud. Juri on tasane mehike, kes arwust sega mõne kuiwa nalja teeb, ja kui juhtub, ka lonksu üle jäno joob; aga muidu kellegi lapse pääle ei lähe, see oli Juudi õnneks. Müüd läksid.

Mõni werst mõisast kaugel oli kõrts tee ääres ja kõrtsimees ka mõisa hantwerk. Tänine oli ta kahe wahel kaalunud, kord pidi andma, kord mitte.

Nüüd läks kella Jüri Juudiga säält mööda ja kõrtsmik pakus oma 34 rubla ka ta kätte. Ta oli heile hobuse müünud ja just nenda palju saanud ja seda tahtis ta õnne pääle Jüri kätte anda. Aga Jüri lõi käega kohe: „ei mina võerast raha oma mureks võtta!“ Kõrtsmik pidi nüüd Juuti paluma, et ta seda natukest ka kaasa võttaks. Juut nurises eesvalt vastu: tal olla küllalt, kus ta kõik pana, teha tale palju tööd ja muret; aga võttis viimaks sõbra poolest palwete waral, vastu.

Läänemaa pole säält mõisast nii wäga ilma taga. Kella Juri oli kolmandamal pääwal juba sääl. Nüüd hakkas Juut Juri werd jooksuma ajama. Ta rääkis tale keisrjugused weidred juttud, et Juri karwad püsti tõusid ja mõtles: „oleks ma parem kodu jäänud!“

Juut rääkis, kuidas mõnel enne hobused ja koormad käest wõetud, mehed wangi pandud ja — sada muud asja weel. Juudi wiimne nõu oli see: „Kui meil pääks õnnetus juhtma siis katsub sina, et sa hobes mineb, muidu ilma oleb!“

Juri süda wärises ja waatas oma kõrwi pääle ja mõtles: „Juumala ristife looma juures, aga siis ma ajan, tuli taga!“

Neede õhtu jäid ühte Läänemaa kõrtsi ööseks ja laupäaw oli Juudi püha. Sääl oli ka teise Juuta; mõned tulid ja läksid, mis Juri neist tundis.

Laupäa õhtu kui tähed paistsid, läksid jäält pimedas jälle ära. Nüüd said õhte majase, Juri ei täadnud ilma ega maad, kus nad olid. Siin ostis Juut õõse tule walgel mõne sugust krimso ja kramso, mis teik räime weerendi sisse pakiti ja ree pääle pandi. Dõldi hirmus kallis kaup olewad. Kella Juri ja Juut istusid tonni kõrwas ja hakkasid pimedas jälle minema. Nüüd wärises Juut, nagu hawaleht ja ajas Juri ka wärisema.

„Jirri, Jirri, waatab ette! — ütles Juut — watab ette, Jirri! Pääseb meie, siis hää, kui mitte, siis sino hobosen ilma ja mõlemad wangin!“

Juri kalsud löid 12.

Ta kahetsees pea otsast, et Juudi kimpu ennast oli annud. Nenda läksid wärisedes edasi, Juut röömus pärast, Juri hirmo pärast.

Korraga tuliwad kaks meest tee pääl wastu, orad püssi otsas. Oh ja kallis aeg! Juri kohmetas ära, Juut karjatas ai, wai! mehed kargasid hobuse suu kõrwasi kinni ja kãritasid: „stoi!“ see on seisa paigal! —

„Zumalaga teik maailm.“

„Ei näe sind enam minu film!“

Õhtas: Juri ja filmad läksid pimedaks.

„Seda ma otsisi Juudiga Läänemaale!“ — nüüd olen igawesti lõngas!

Oh naene! oh lapsed! kus on nüüd teie isa?! Kes aitab weel teda sest hädast lahti?!..“

Senni kaua torfisid mehed ree läbi, leidsid kauba weerendi ja nüüd oli pagan lahti. Teine fargas Juudi kaela finni, teine ajas tonni ree päält maha ja läks ka teist abi, suplesid keif kolmeksi, tunni tee päält kraawi lume sisse langesid.

Korraga täis hea nõu, nagu walt, Juri peast läbi: „mis ma enam ootan?“

Lipstuu ree pääle, ohjad kätte, hobusele walu ja tuhatnelja tulema. Juut aita iseennast.

Wiiskümmend wersta ajas Juri ühe tuulega edasi, ennegu julges ümber waata. Ei raha kopekad, ei leiba marja, ei heina kõrt — keif olid maha jäänud; aga Juri oli rõõmus, ta oli päästnud: pool nälgend ise, ja hobune, nenda tuli ta koju.

Kuida läks Juudi lugu? — Ma ütlesin juba: läks kraawi; kui ta päält wälja tuli, läks kogu tahtis.

Kuida nenda?

Kas teda wangi ei pandud? — Ei pandud.

Juudi finni wõtmine oli kofku räägitud asi. — Juudi finni wõtjad olid isgi Juudid. — Kauba ton oli tühju asju täis, mis midagi wäärt ep olnud. Juut ja tema finni wõtja lükasid meelega tonni ree päält maha, et Juri keige tonniga ära ei lippa ja kelmus kodu wälja ei tule. — Juudi wõitlemine ja kraawi langemine oli nii samma kofku räägitud, et Jüril aega oleks lippama panna, ja kodu kõnelda, kus Juut jäänud.

Alga kus mõisa poiste raha? —
 Eks Juudi käes interressi pääl — ja samad
 60 kop. rubla päält ja päälegi 4 nädala sees.
 Neljast nädalast on küll mõned kümekonnad aastad
 saanud, aga pole wiga: mis kaua tuleb, tuleb
 kauniste. —

Oh seda kibedat jüdame valu kui Jüri ilma
 Juudita tagasi tuli! Kõrtsmit, kes wiimaks weel
 oma 34 rubla ta kätte oli toppinud, tampis jalgu
 wastu maad ja ütles: „Oleks hunt hobuse mu
 filmade ees ära söönud, ma poleks sõna lausunud;
 aga nüüd olen ma teda Juudi kurku topinud,
 häbi weel pääle kauba filmad täis!“

Nenda sammu sülitasid ka teised ja sugasid
 kõrwa tagused weriseks, aga mis see enam aitas?
 pidid waid olema, muidu olid elu aja rahwa
 hirwita. — Kes tegi ise tegi, nenda seisab wana
 sõna tähtjus: Ahnus lükkab auku.

Surm ja pulmad.

Need faks mõiwad ka teine teise juures olla,
 kuidas warsti kuuleme.

Rikkas kaupmees S. linnas, kelle suured majad
 ja palju raha oli, pani oma ainisa tütre mehele
 ja tegi juured pulmad. Toad olid pulmalisi täis,
 moskandid mängisid ja noored inimesed keerutasid.

Kaupmees juhtus kajas köögitüdruku vastu, kes ilma lühtrita küünalt käes kandis ja taples temaga sellepärast. Pea pärast seda tuli tüdruk keldrist ilma küünlata tagasi.

„Kus tuli jäi?“ — küsis peremees.

„Mul olid mõlemad käed pudelid täis — panin küünla senniks musta liiva tündrisse püsti.“ — ütles tüdruk ja läks edasi.

Nüüd kahvatas kaupmees ära, nagu lume tül ja fargas trepist alla.

Miks pärast? Jah, seltsammal päeval olid püsti rohu tonnid keldri viinud, ja üks neist prooviks lahti tehtud ning kaupmees mõistis varsti mis nüüd oli sündinud. Kuida ta mõtles, nenda oli. Püsirohu tonnid seisid just selle toa all, kus pulmalised rõõmsad olid ja põlew küünla ots püsiroho sees püsti Seda nähes ei saanud kaupmees enam kät ega jalga liigutada. Ta hing jäi surma himmuga finni. Gul tüdruk oli päälegi küünla nii sügavasti sisse surunud, et tuli waewalt tolli maad rohust eemal oli ja pitka tahe küljest võis iga silmapilk süde kuffuda, ja siis oli maja kõige täiega taeva all.

Kaupmees oli meelt ära heitmas.

Ta silmad löid kirjaks ja süda tikkus rinnast välja fargama. Kuida pidi ta küünla välja võtma? Kõige vähema liigutamisega oleks võinud sõde tahi küljest kuffuda ja siis Jumal

paraku! Ometi ajawiitmine ei läinud ta korda. Ja õhtas veel kord südamest Jumala poole, pani siis mõlemad käed õiete tasakesi alt poolt tüünla ümber ja surus neid pitkalt kokku, et tuli tahiga kätte wahel ära kustus ja nenda tõstis ta tüünla üles ning miskas nii kaugele teise nurka, kui wähe jõudis. Pöletas küll nattuke kääsi, aga selle pääle ta ei maatnud.

Ta hirm oli otsata suur olnud trepist üles astudes minestas ta ära ja kukkus maha. Kui tüdruk tagasi tuli, kummistas ta oma pere-mehe üle ja kelder oli pime. Tuli karjudes tagasi ja nüüd toodi uut tuld ja külma wet, mis järele kaupmees jälle toibuma hakkas.

Kui lähedal oli siin surm pulmaliste jalge all! ja mis õnnetust oleks wõinud sõna kuulmata asi sünnita.

Kaks tunniistustamees

Ühes ruumis ja koos elamisse, koos söömisse, magamisse läbi saawad mitmed loomad, mis loomuse poolest mitte kokku ei sünni, nagu koerad, kassid, rebased, lambad, karud j. n. e. nii harjund ja sõbraks, et pärast ilma teine teiseta ei wõi elada, olgu siis et mõne tüli ja riiu pärast iga ühe ise loomus wälja tuleb. —

Ühel katoligi paatril olid Königsbergi linnas 2 weidrad elajad: Üks suur kodu-kass ja üks metskits, mis taltjaks kodu loomaks oli harjunud. Loomuse poolest ei sunni need loomad mitte kofku, aga õpetuse ja harjumisse läbi oliwad nii sõbraks saanud, et kass ilma kitseta ja kits ilma kassita ei wõinud elada; kumbki ei wõtnud süüa ega juua kui teine ka mitte sääl juures ep olnud; ööd ja pääwad olid nad ühes koos.

Ühel õsel said paatri teenrid suure kisa ja lärmi läbi üles äratud, see kolin sündis hoowi pääl talli juures, kus kassi ja kitse magamise ase oli. Sulane joosis warssi senna ja hoowi pääl tuli tale juba werine kass näugudes wastu, aga metskits oli kadunud nagu tina tuhka. Silmapilt otjiti igale poole, aga ei leitud, ja kassi pääle ei wõinud keegi süüd tõsta, et tema oma talli sõbra kõige kasuka ja karmaga pidi ära sõõnud olema.

Muidugi jäid mõtted kohe mõne kahejaltsse kassi pääle

Mõne pääwa pärast nähti jäl üht tutwad hulguft linnas kõndiwat, kelle teine film peast wälja oli kistud ja keif nagu risti ja rästi kriipsusi läis.

Warssi oli rahwal mõtte: kas see mitte paatri kitse waras ei pidanud olema? Mees wiidi kohtu ette ja kass toodi tunnistusmeheks, sest keegi muu ep olnud wargust näinud. Waewalt nägi kass kohtu toas oma sõbra waenlust, kui ka sedamaid tema

kallale jooksis ja teda meest küünistama hakkas; sääl juures olid kassil karmad püsti, nagu oleks ta tulise vihaga küsida tahtnud: Kurjategija, kuhu sa mu sõbra viisid? anna ruttu kätte, ehk muidu kipun ma sull' teise filma ka wälja!

— Waesel wargal ei jäänud muud nõu ega salgamine enam, tunnistas üles, ütles metskitse ära müünud olevad, kust õnneks weel elusalt kätte saadi, ja waras sai oma palga.

Uga seda lusti ja rõõmu, armastust, kui mõlemad sõbrad jälle kokku said! — neist mõiksid küll kahejalgsed sõbrad õppetust wõtta.

Szathmarist.

Rohutud furnuwalwajad.

Sääl suri hiljuti üks mees ära, kelle nimi Peetrus oli. Esimine töö oli nüüd puusärki teha ja furnud oma wiimse woodi puhkama panna, mis tõis Rooma usu pruugi järel sündis.

Kui nüüd õhtu kätte tuli, astusid kolm tema sõbra puusärgi ümber, et öösel tema äralahkum hinge eest palwed teha. Palujate hääks oli toa nurga laua pääle suur pütti täis piima pandut, kust oma kuiwa keelt mõisiwad fasta ja endid kinnitada, kui nälg ehk janu pääle kippuvad. Palju palumine wäsitab ka ihu ära.

See küll, pea langesid meeste filmad kinni, ja kõik kolm uinusid magama, ja noorstafid nii waljuste, et furnu sest pidi ülestõusma. Kui nad ligi kest ööd jälle ülesärkasid, ei puudund palju, siis oleksid kõik kolm endid surnuks ehmatand, sest Peetrus istus toa nurkas piima püti juures, püt oli tühi ja Peetruse habe piima täis. Sedamaid kargasid kõik kolm toast välja ja jooksid paatri juure, temale ime lugu täada andma.

Waewalt oli see asja kuulnud, kui ruttu firiku kae selga tõmbas ja furnu kotta vaatama tõttas. Tõsi küll, Peetrus istus piimase habenega laua ääres, aga ei rääkinud sõnagi, ja kui paater sõrmeaga tema õla külge puutus ja hüüdis, kukkus Peetrus tooli päält paatri poole maha. See waene mees ehmatas nenda ära, et sedamaid langetõbbi sai. Müüd toodi politseiülele senna — see lastis Peetruse mahamatta, aga ühel hoobil ka kohtu poolest järke kuulata, kes Peetruse furnust oli ülesäratanud. Si kestnud kaua, sääl oli kohtul aru käes.

Külas elas üks lahti lastud soldat, kes iga aasta paar korda ebauskliku küla rahwale üht ja teist felminatja tegi ja neid hirmutas.

Sell ööl oli soldat ka senna leinama läinud ja sääl leidnud, kuidas palwe tegijad noorstafid, et afna ruutud kõlisesid. Nalja-Martil olid sedamaid nalja mõtted peas. Ta ei tahtnud palujad

mitte ehitada, laskis neid noorstada, helpis piimapütti tühjaks, tõstis furnu puusärgist välja, pani laua ääre seina naale istuma, määris habene piimaga ära ja puges ise uksest välja.

Nenda leitsid teda eesvalt walwajad ja pärast paater. — Mis trahwi kohus soldati pääle pannud, et ta julgenud furnu ülesäratada, ei ole meie täada saanud. Reige suurem wiga sest tembust jäi paatri külge, mis ta elu aja kandis.

Hobune räägib wargust üles.

Mõni kümekond aastad tagasi, käis talumees, puunõudega mööda maad ja rahwa, ja kauples neid kuidagi juhtus, kas raha ehk wilja eest. Ühel pääwal pidi kange tuisu pärast kõrtsis paigal seisma; hobune koormaga hoowis. Büüdja kõrtsi naene, oli tähele pannud, et mehel kottikesed ja sekkikesed ree pääl ollid, ja oli warsti himmu tõusnud matti wõtta. Kui mees waikselt toas piipu imes, läks kõrtsi naene hoowi oma loomi waatama, ja ta ühtlasi töömehe koorma kallale nufima.

Walwas töömees, kes sagesi hobuse ja koorma pärast hoowis käis, oli, kõrtsi-naese täadmata, ka hoowi läinud ja koormast eemale pimedasse nurka

seisma jäänud, ja päält waatanud, kui naene wilja wöttis, ja weiste lauta wiis.

Natuse aja pärast tegi mees ennaft nagu toast tulema, ja kui hobune peremehe kõhatamise häält kuulis tegi ta häält: „ohoho“!

Mees küsis: „Kes warastas?“

Hobune ohotas jälle.

Mees ütles: „Ah kõrtsi-naene warastas! Kas palju wöttis?“

Hobune ootas kaeru, ja ohatas jälle.

Mees ütles: „Wõi ligi külimittu! — Hea küll! küll ma oma pean kätte saama! kas kolme wõrra. Kui ilm soiku jääb, siis läheme mõisa.“

Seda mehe ja hobuse juttu kuulis naene kui imet, tuli warastud wiljaga koha lautast wälja, palus mehelt tuhat korda andeks, ja andis tale ise ilma küsimota meelehead, ja palus sest üsna wait olla.

Sest pääwast pole kõrtsinaene enam wöörast hoost uskunud, ega ühegi töömehe koormase puutunud, olgu siis, et hoost koorma ligi pole olnud.

Esimised Kartuhwolid.

Brants Trake oli see mees, kes esimesed kartuhwolid Ameerikamaalt wälja tõi ja kuni meie päiwine, ka meie mail suureks leiwa abiks on

olnud. Temal oli üks sõber Inglismaal, sellele saatis tema neid kõige esmalt ja kirjutas, et see wili väga hea ja kasuline leiwa abi Euroopa maal saab olema, muud ühtegi.

See sõber laskis need fewade maha panna, mis ka väga priskesti kaswasid. Sügise, kui wared juba kollaseks löid ja õie nuppuwad ka walge halliks jäid, laskis neid päält ära noppida, ilustasti walmis teha, see on: wõi ja raswaga walmis teeta ja kutsus siis palju suurtsugu wööraid ja koftu ülemaid koftu, seda uut Ameerika rooga sööma.

Kui teised road sööddud olid, tõusis peremees püsti ja kõik wöörad temaga, igal mehel wiina klaas käes, hüütsid: hurra! ja jõid uue wilja terwist. Nüüd wõeti kummuli wagen päält ära ja iga mees waatis suure isuga uue roa pääle, wõtsid siis ja jõid! aga et küll wõi ja sufruga olid walmis tehtud, siis ei maitsewad need fartuhwli päälmised nuppuwad neile ometi mitte, waid ütlesid, et see roog ehk Ameerikamaa rahwale wõib maitsta; aga Euroopa rahwas neid keegi ei taha.

Et nüüd koftuwanemad ja teised wöörad seda rooga laitsid ja peremehele ka ei mekind, siis jättis tema neid, kui umbrohtu hooletuse sisse. Aga sügise, ühel hommikul läks tema aida ja nägi, et kärner oli tulud teinud, ja süttetule sees

olid ümargused, mustad furnid, astus jalaga ühe kätti, ja waata! sees oli puhas peenike walge jahu; ja kui ta seda kätte wõttis, tuli kena hais tema ninase.

Peremees küsis kernereri käest, mis mustad asjad need pidid olema?

Kerner ütles, et tema neid nende warde alt, mulla seest leidis, mis Ameerikast olid saadetud. Siin sai peremees aru, et „Trafe“ mitte neid nippusi ei ole arwanud oma kirja sees, mis warde otjas, waid mis all juurde külges kaswanud.

Nüüd lastis tema teif kartuhwolid üles wõtta, tegi uue sööma aja ja kutsus need sammad ülemad ja sõbrad kofku, ning tegi jälle nenda kui ennegi. Kui teised road olid söödud ja ka wiin jälle joodud, wõeti waagne lahti; aga waata sääl tundis igamees et roog hea oli ja maitfes. Muretsesid omale seemet ja kaswatafid neid rohkesti.

Selle järel lagus see seeme ifka laiemale, funni nende sugu ka meite maale ulatas.

Kui juurt leiwa abi ja kasu ta igas maa nurkas on teinud ja weelgi teeb, funni nende sugu rahwa käes seisab, teab nüüd igauks.

Ei ole enne, wanast a'ast,

Siin tõusnud wilja meie maaft,

Waid teif on loodud aeg a'alt

So meie juure kangelst maalt:

Küll rugid, odrad, kaerad, nisud,
 Ja wilja kandjad puude wõsud,
 Nii läätsad, erned, ubad, marjad,
 Ka hobuse ja weise karjad
 Ja nenda siis kartuhwolid ka,
 Mis eest me' peame tänama
 Et saaksid ostsid waewa nägid
 Ja rahwale suurt head tegid!
 Kes tunneb seda talu meest,
 Et tema wõõra maade seest
 On midagid ka wälja toon'd,
 Mis Jumal rohkem senna loond?
 Ei seda wastust oota ma,
 See oleks ilma asjata,
 Sest suurem hulk kes seda täab,
 So tänamataks ikka jääb!

Jooksja aiguse rohi.

Wõtta ühe 50. aastase tütarlapse käest, selle meele weel ial mehele saamine pole tulnud, üks walge rätik. Pese seda 3 kord selle wesi-westi jões, kus mõlder ial pole warastanud. Kuiwata seda selle naesterahwa toas, kes ikka häästi on laulnud, ja selle rinnad ial ep olle walutanud.

Kirjuta selle kohtu mõistja tintiga selle rätikku

päale, kes kõikide kohtu ette tulijate meele pärast kohut on mõistnud.

Viimaks anna seda selle arsti kätte, kelle harimise all veel ükski haige pole ära surnud, ja lasse teda selle rätikuga need kohad nühhida, kus sull joooksja aigus on, siis saad sa kohe terveks.

Ei ole kõif tõsi mis inimene arvab.

Ühel peremehel oli omas majas üks kammer, kus muud ei käinud, kui peremees, perenaene, ja tüdruk kammert pühkimas. Suhtus, et säält kambrist ära kadusid üks pisuke rahakukkur, kus sees oli üks kuld penning, üks rubla hõbe, ja mõned kopikad wasse.

Süü langes tüdruku päale. Et ta küll kõwast wastu ajas, aga kes seda wõis uskuda, — sest kukkur oli kadunud, ja niisugust tempu on jo sagedast maa pääl tehtud.

Warsi kadus ka üks hõbe tee-lusikas ära, ja pea pärast seda veel teine. Peremees wangutas peat, — wana pitka meelega mees, mõtles: külab ja minust ikka üle jääb. Sosis perenaesega natuke.

Saatsid tütarlapse häbemata kombel minema.

Perenaesel oli üks toas kaswatud kits, kes kui koera kuitsikas perenaese ees ja taga jooksis, ja mõnda korda ta meelt pahandas, sest et ta sagedaste suppi-waagna ja piima-pütti ära jolkis, mis ka

kitse omaks jäi, ja seepärast õiete korus ja rohkestest piima andis. Koraga lõi kitse piim tagasi, hakkas fiduma: ei sünnud enam, seisis longus.

Säälsammas liiskordas elas üks Juut, kes kitse liha väga armastas. See ostis kitse peremehe käest ära, tapis kohe, — aga imet! mis Juut mau ja soolikate puhastamise juures nägi: soolikate sees oli tats tee-lusikast, ja mau sees raha kuffur, raha sees. Kuffur oli kauniste äranäritud ja sisjekonna nilwaga panka läinud.

Juut, kes waene mees oli, aga siiski ta teise oma ehk ülekohtust asja ei himustanud, sest et oma wana-saadusse usku pidas. Wõttis kõik need kitse seest leitud asjad, wiis neid kitse peremehe kätte, ja ütles: „Kitse olen ma küll ostnud, aga mitte neid asju, mis ma tema seest olen leidnud; neid on ta teie käest warastanud.“ Siis tulid peremehel need sõnad meele:

„Head tasutakse õigete kätte, aga õnnetus ajab pattusid taga.“

Siis lastis peremees tütarlapse oma majase uuest tagasi kutsuda, ja tegi temaga lepitust, ja võttis teda uuest oma teenistuse. Peremees tegi tütarlapsele surmani palju head, et ta teda kord ilma süüta oli häbistanud.

Tütarlaps aga andis Juudile elu aja tänu, kelle läbi ta oma auu saanud.

Thomson'i poodis

jaavad alamal nimetud kaubad odawa hinna eest müüdnud, nii kui:

Peenikest woi-soola, head walged soola, unt soola ja elaja soola, petrolemi õli, mitmesugused lae-, laua- ja seina-lambid, mashina õli, wärnitsed, kõiki karwa õli ja lõnga wärwi, seina ja tasku uurid, paberid, kirjutuse raamatud, süled ja tinti, raamatu ja pirituse laki, mitme wabriku tubakat, sigarid ja paperossi, kasevit mitmesugust willast, puuwillast ja siitsi riidet, siidi, willsed, puuwillsed ja siitsi rätikud mitmesuguse suuruses ja karwa, sukru, kohwi teerohtu. Mustu ja Ruurama jahu, wõrgu- ja kanga-lõnga kõikis numbrides, kõiksugu raud ja terast tööriistu, aawlid ja tina, akna klaasi $\frac{1}{4}$ kasti kaupa,

saapa ja talla nahka, konepit,

tõrwatud ja tõrnamata kõisi ja mitmesugust muud pisikest kaupa.